

קובץ לימוד

מוכנים

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ט) והנה הכתוב וקבל היהודים את אשר החלו לעשות מדבר (בפשטות) בהזמן שלאחרי הנס דפורים. ויש לומר, דמ"ש בהמאמר דפירוש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות הוא שבימי אחשורוש קיבלו מה שהחלו במתן תורה, הוא גם לפי פשטות הכתוב שוקבל גו' ה' לאחרי הנס. ועפ"ז, בזה שבימי אחשורוש קיבלו מה שהחלו במתן תורה, שני ענינים. הקבלה שהיתה בזמן הגזירה ע"י המס"נ שלהם (כמפורש בהמאמר), והקבלה שהיתה לאחרי הנס דפורים, שהיא נעלית יותר גם מהקבלה בזמן הגזירה (כדלקמן). ויש לומר, שעד"ז הוא בנוגע כתית למאור, שע"י הענין דכתית שבזמן הגלות מגיעים להמאור, דשני ענינים בזה. כשישראל נמצאים במצב של כתית מצד זה שישנם גזירות על קיום התומ"צ (כמו שהי' בזמן אמירת המאמר), ועי"ז מגיעים להמאור ע"י המס"נ שלהם. ועוד ענין בכתית למאור, שגם כשישראל נמצאים במצב של הרחבה, הרחבה בגשמיות וגם הרחבה ברוחניות, אלא שהם נמצאים בגלות⁴¹ [וע"ד המצב שהי' לאחרי הנס דפורים, שליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר⁴², בפשטות וגם ברוחניות⁴³ [ותיריה מזה שגם בית המן ניתן לאסתור⁴⁴, שהי' אז גם המעלה דאתהפכא], אלא שאכתי עבדי אחשורוש אנן⁴⁵], הם שבורים ונדכאים (כתית) מזה שהם בגלות. וע"י הכתית דישראל מזה שנמצאים בגלות, מגיעים להמאור.

והענין הוא, דזה שישראל הם שבורים מזה שהם בגלות (גם כשיש להם הרחבה בגשמיות וברוחניות), הוא, כי רצונו האמיתי של כל אחד מישראל הוא שיהי' גילוי אלקות, ועד שזה (גילוי אלקות) נוגע לעצם מציאותו, ולכן, זה שבזמן הגלות אין מאיר גילוי אלקות כמו שהי' בזמן הבית [ובפרט כשמתבונן בזה שארז"ל⁴⁶ כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו ה"ז כאילו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז ער אינגאנצן צוטרייסלט, כתית. וגם כשהוא בדרגא נעלית ביותר שמאיר אצלו גילוי אלקות בדוגמת הגילוי שהי' בזמן הבית⁴⁷, מ"מ, מזה שבכללות העולם אין מאיר הגילוי, מוכח, שגם הגילוי שמאיר אצלו הוא גילוי מוגבל. דכשמאיר גילוי אוא"ס הבל"ג הגילוי הוא בכל מקום, וכשישנו מקום אחד (אפילו פינה נדחת) שאין מאיר שם גילוי אלקות, הוא מפני שהגילוי (גם בהמקום שהוא מאיר) הוא גילוי מוגבל. [וזהו מה שמובא במאמר אדמו"ר הזקן⁴⁸ דאיתא בתיקונים⁴⁹ שאפילו אם הי' צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו הי' בא משיח, כי ע"י תשובה שלימה ממשיכים גילוי אוא"ס הבל"ג, וגילוי זה הוא בכל מקום]. ומזה שאין מאיר אצלו גילוי עצמות אוא"ס, הוא נשבר ונדכא, כתית. [וע"ד הידוע שחולה בגימטריא מ"ט, שגם כשמשיג מ"ט שערי בינה אלא שחסר לו שער הנו"ן, הוא חולה⁵⁰]. וידוע מ"ש הצ"צ⁵¹ שהי' נשמע ממורינו ורבינו נ"ע (אדמו"ר הזקן) איך

חולה⁵⁰]. וידוע מ"ש הצ"צ⁵¹ שהי' נשמע ממורינו ורבינו נ"ע (אדמו"ר הזקן) איך וויל זע גאָר ניסט איך וויל ניט דאיינ ג"ע איך וויל ניט דאיינ עוה"ב כו' איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין. וע"י שהי' נשמע לשון זה מאדמו"ר הזקן [דפירוש הי' נשמע הוא שזה הי' לא רק בזמנים מיוחדים אלא שזה הי' דבר הרגיל], ובפרט לאחרי שנתפרסם זה ע"י הצ"צ, ניתן הכח לכאור"א מישראל שעיקר רצונו יהי' גילוי העצמות, ועד כדי כך, שכשאינ מאיר גילוי זה, ומכש"כ בזמן הגלות שאין מאיר אפילו הגילוי (גילוי אור) שהי' בזמן הבית, הוא במצב דכתית, ומבקש ג' פעמים בכל יום (או יותר) ותחינה עינינו בשובך לצינן ברחמים, שאז יהי' גילוי אלקות ועד לגילוי העצמות. וזהו כתית למאור, שע"י הענין דכתית מזה שנמצאים בגלות מגיעים להמאור, כי זה שהרצון דכל אחד מישראל הוא גילוי אלקות ועד שזה נוגע לעצם מציאותו [שלכן הוא נשבר ונדכא (כתית) מזה שבזמן הגלות לא יש גילוי אלקות] הוא מצד עצם הנשמה, מאור שבנשמה, שהתקשרותה באלקות היא התקשרות עצמית.

סיכום הסעיף: המבואר שבפורים היתה שלימות קבלת התורה, הוא גם לפי פשטות הפסוק "וקבל היהודים" שהיה לאחר הנס, ואדרבה אז היתה הקבלה באופן נעלה יותר מזמן הגזירה. וכן ישנו "כתית למאור" לא מחמת גזירות וכו', אלא שגם במצב של הרחבה בגשמיות ורוחניות בני ישראל נדכאים מזה שהם בגלות. כי, כל יהודי רוצה וזה נוגע לעצם מציאותו, שיהיה גילוי אלוקות, גילוי אור-אין-סוף הבלי-גבול שמאיר בכל מקום אפילו בפינה נידחת (ואינו מסתפק במה שאצלו מאיר גילוי נעלה), וכשאינ גילוי אלוקות הוא "כתית" לגמרי (אינגאנצן צוטרייסלט). וכפתגם (ונתינת כח) השגור בפי רבינו הזקן שאינו רוצה שום גילויים אלא רק "דיך אַליין" גילוי העצמות. ורצון ו"כתית" זה נובע מעצם נשמתו שהתקשרותה באלוקות היא התקשרות עצמית.

סיכום הסעיף: במתן תורה היתה הקבלה מצד גילוי מלמעלה (ובדומה לכך האמונה שמצד ראיית הנשמה למעלה), ובימי אחשורוש הייתה קבלה מצד עצמם, שנתגלה ההתקשרות העצמית של עצם הנשמה באלוקות. בדוגמת זה, יש ב' אופנים בגילוי עצם הנשמה: במסירות נפש כפשוטה – גילוי העצם הוא מעין דבר נוסף על ה"ציור" והתכונות של הכוחות הגלויים ואינו עושה בהם שינוי קבוע (כמו שרואים ביהודים שעמדו במסירות נפש כמה שנים, וכשיצאו למקומות שבהם אין גזירות לא ניכר בהם כל כך המסירות נפש); וזה משום שמתגלה דרגת העצם כפי שמוגדר בעניין הפשיטות. אך בגילוי עצם הנשמה בכתיב מכך שלא באה הגאולה, הדבר מתאחד עם ה"ציור" של הכוחות הגלויים, כי מתגלה עצם הנשמה כמו שמושרשת בעצמות.

יא) ויש לקשר זה עם המבואר בהמאמר⁵⁸ בפי' הכתוב ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית גור', דלאחרי שמה יצוה ויקשר את בני ישראל אזי יביאו ישראל למשה שמן זית גור', שישראל ע"י עבודתם יוסיפו גילוי אור במדריגת משה. ויש לומר מהביאורים בזה בעבודת האדם, דזה שמה מצוה ומקשר את בני ישראל, הוא, שהוא זן ומפרנס את האמונה, שהאמונה תהי' נוסף על כמו שהיא מצד הגילויים דהנשמה (מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות) גם מצד עצם הנשמה. [ויש לומר, דזהו מ"ש ואתה תצוה את בני ישראל, דלשון ואתה תצוה את בני ישראל משמע שמה מצוה (מקשר ומחבר) את בני ישראל עצמם, כי מצד עצם הנשמה, כל ישראל הם חד⁵⁹]. וע"י העבודה דישראל (לאחרי שנמשך בישראל גילוי עצם הנשמה ע"י משה), שגם כחות הגלויים שלהם (הציור דהכחות) יהיו מתאימים לעצם הנשמה, עי"ז נעשה יתרון והוספה בכחינת עצם הנשמה שנמשכה ונתגלתה בהם ע"י משה (ויקחו אליך), כי עי"ז מתגלה בה שרשה האמיתי כמו שהיא מושרשת בהעצמות.

י"ד) ויש לומר, שבחינת המאור דהנשמה המתגלית ע"י הענין דכתיב מזה שנמצאים בגלות, היא נעלית יותר מבחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י מס"נ. והענין הוא, דמהטעמים על זה שבמתן תורה רק ההתחלה (החלו לעשות) ובימי אחשורוש היתה הקבלה (וקבל היהודים) הוא, כי זה שהקדימו נעשה לנשמע במתן תורה הי' מפני שכפה עליהם הר כגיגית⁵², גילוי מלמעלה⁵³, ובימי אחשורוש היתה הקבלה מצד עצמם. ויש לומר, שהאמונה דישראל מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות (אמונה שמצד סיבה) הוא ע"ד שהקדימו נעשה לנשמע (במ"ת) מצד הגילוי דלמעלה⁵⁴, וזה שבימי אחשורוש היתה הקבלה מצד עצמם, הוא, כי אז נתגלה ההתקשרות באלקות שמצד עצם הנשמה, התקשרות עצמית שמצד עצם מציאותם. ובפרטיות יותר יש לומר, שגם בגילוי עצם הנשמה, ישנם (דוגמת) שני ענינים הנ"ל. דגילוי עצם הנשמה בענין המס"נ, יש לומר, שבנוגע לכחות הגלויים הוא כמו דבר נוסף. וכמו שרואים בפועל בכמה אנשים, שבהיותם במקום שהיו שם גזירות על תומ"צ, הי' להם מס"נ בפועל משך כו"כ שנים, וכשבאו אח"כ למדינות שאפשר לעסוק בתומ"צ מתוך הרחבה, אין ניכר בהם (כו"כ) המס"נ שהי' להם מקודם. כי זה שעמדו במס"נ משך כו"כ שנים הוא לפי שהאיר בהם גילוי עצם הנשמה שלמעלה מכחות הגלויים ולא נעשה עי"ז שינוי בכחות הגלויים עצמם⁵⁵. [דזה שעצם הנשמה היא העצם (גם) דכחות הגלויים (כנ"ל סעיף ה), הוא, שעצם הנשמה הוא העצם שלהם ואין זה שייך לענינם של כחות הגלויים עצמם, להציור שלהם]. והגילוי דעצם הנשמה בזה שהוא נשבר ונדכא מזה שהוא נמצא בגלות הוא שגם כחות הגלויים שלו (הציור דכחות הגלויים) הם כמו חד עם העצם⁵⁶. ויש לומר, דזה שעצם הנשמה והציור דהכחות הם (דוגמת) שני ענינים, הוא לפי שגם עצם הנשמה היא מוגדרת בגדר, והגדר שלה היא למעלה מהציור דהכחות. אבל מצד עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, הפשיטות דהנשמה והציור דהכחות שלה הם כולא חד⁵⁷. ועפ"ז יש לומר, דבחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י מס"נ היא עצם הנשמה כמו שהיא מוגדרת בענין הפשיטות שלמעלה מציור דכחות, ובחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י הענין דכתיב מזה שנמצאים בגלות, הוא גילוי עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות.

וְלֵהֲעִיר, שְׁעִיז נִיתוּסַף גַּם בְּהֶאֱחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל. שֶׁהֶאֱחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל ע"י עֵצִים הַנִּשְׁמָה שֶׁמִּתְגַּלִּית בָּהֶם הִיא כְּמוֹ דָבָר נוֹסֵף עַל מִצִּיאֹתָם. וְלִכְן, אֶחָדוֹת זֹה הִיא ע"י שְׁעוֹשִׂים נִפְשָׁם עֵיקָר וְגוֹפָם טַפְלִי⁶⁰. וְע"י גִּילּוֹי עֵצִים הַנִּשְׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מוֹשְׂרֶשֶׁת בְּהֶעֱצָמוֹת, שְׁעִיז גַּם הַצִּיּוֹר דְּכַחוֹת הַגְּלוּיִים הוּא חָד עִם הָעֵצִים, הָאֶחָדוֹת דִּישְׂרָאֵל הִיא בְּכָל הָעֵנִינִים שֶׁלָּהֶם, גַּם בְּעֵנִינִים הַשִּׁיכִים לְהַגּוֹף].

וְעַפ"ז יוֹבֵן מ"ש בְּהֶמָאֵר⁶¹, דְּע"י שִׂישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים (ע"י עֲבוּדָתָם) בְּמִדְרִיגַת מֹשֶׁה, ע"י יְהִי נֵר תְּמִיד, דְּלְכָאוּרָה, זֶה שֶׁהֵנָּה דֶּהֱנִשְׁמָה (נֵר⁶² הוּי' נִשְׁמַת אָדָם⁶³) הוּא תְּמִיד (בְּשׂוּהָ, בְּלִי שִׁינּוּי), הוּא ע"י גִּילּוֹי עֵצִים הַנִּשְׁמָה שֶׁנִּמְשַׁךְ ע"י מֹשֶׁה (וְאֵתָה תְּצוּהָ), דְּבַעֲצֵם הַנִּשְׁמָה אֵינן שִׁיךְ שִׁינּוּי, וְבִהֶמָאֵר אֹמֵר שֶׁהֶעֱנִין דְּנֵר תְּמִיד הוּא ע"י שִׂישְׂרָאֵל מוֹסִיפִים בְּמִדְרִיגַת מֹשֶׁה, וִיקָחוּ אֵלֶיךָ. וְיֵשׁ לֹמֵר, שֶׁבַּהֲגִילּוֹי דְּעֵצִים הַנִּשְׁמָה בְּדֶרֶךְ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה ע"י וְאֵתָה תְּצוּהָ, יֵשׁ חִילּוּק בֵּין עֶרֶב וּבּוֹקֵר. שְׁעֵיקָר הַגִּילּוֹי שֶׁלָּהּ הוּא כְּשִׁישְׁנֵם הָעֵלְמוֹת וְהֶסְתֵּרִים (עֶרֶב) שְׁעִיז מִתְּעוֹרֵר וּמִתְּגַלֶּה כַּח הַמַּס"נ, וְכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל (סְעִיף יו"ד), שֶׁגַּם אֵלֶּה שֶׁבְּזִמְנָה הַגְּזִירָה (עֶרֶב) עֲמָדוֹ בְּמַס"נ, כְּשֶׁבָּאוּ לְמִקּוֹם שֶׁאִפְשָׁר לְעַסּוֹק בְּתוֹמ"צ מִתּוֹךְ הָרַחֲבָה (בּוֹקֵר), אֵינן נִיכָר בָּהֶם הַמַּס"נ שֶׁהִי' לָהֶם מְקוּדָם. וְאִמִּיתִית הָעֵנִין דְּנֵר תְּמִיד (שֶׁאֵינן שִׁיךְ בּוֹ שִׁינּוּי) הוּא ע"י עֲבוּדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁגַּם כַּחוֹת הַגְּלוּיִים יֵהִיו חָד עִם עֵצִים הַנִּשְׁמָה, וִיקָחוּ אֵלֶיךָ.

וְעַפ"ז יֵשׁ לְבָאֵר זֶה שֶׁכִּתִּית לְמָאוֹר נֹאמֵר בְּכַתוּב בְּהִמְשַׁךְ לְוִיקָחוּ אֵלֶיךָ גו', כִּי בְּכַתִּית לְמָאוֹר נִכְלַל גַּם זֶה שִׂישְׂרָאֵל הֵם שְׁבוּרִים וְנִדְכָאִים (כְּתִית) מִזֶּה שֶׁהֵם בְּגִלוֹת, דְּעֵנִין זֶה הוּא ע"י עֲבוּדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁגַּם כַּחוֹת הַגְּלוּיִים שֶׁלָּהֶם יֵהִיו מִתְּאִימִים לְעֵצִים הַנִּשְׁמָה, וְכִי הִמָּאוֹר דֶּהֱנִשְׁמָה שֶׁמִּתְגַּלִּית ע"י הִיא עֵצִים הַנִּשְׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מוֹשְׂרֶשֶׁת בְּהֶעֱצָמוֹת, וְלִכְן נֹאמֵר כְּתִית לְמָאוֹר בְּהִמְשַׁךְ לְוִיקָחוּ אֵלֶיךָ גו'.

סִיכּוּם הַסְּעִיף: ב' הַבְּחִינּוֹת ב"כְּתִית" – מִסִּירוֹת נִפְשׁ כִּפְשׁוּטָה, וְכְתִית בְּזִמְנָה הָרַחֲבָה מִזֶּה שֶׁאֵינן גִּילּוֹי אֱלוֹקוֹת בְּעוֹלָם – הֵם ב' הָעֵנִינִים שֶׁבְּפִסּוֹק: "וְאֵתָה תְּצוּהָ" – הַתְּעוֹרֵרוֹת עֵצִים הַנִּשְׁמָה מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה ע"י מֹשֶׁה רִבִּינוֹ הַמִּתְגַּלֶּה בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ; "וִיקָחוּ אֵלֶיךָ" – עֲבוּדָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהַכּוֹחוֹת הַגְּלוּיִים יֵהִיו בְּהֶתְאֵם לְעֵצִים הַנִּשְׁמָה, שְׁע"י זֶה

מִתְּגַלֶּה עֵצִים הַנִּשְׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מוֹשְׂרֶשֶׁת בְּעֵצָמוֹת. וְדוּוֹקָא בְּחִינָה זֹה הִיא "נֵר תְּמִיד", לְמַעְלָה מִשִּׁינּוּיִים; אֲבָל בְּגִילּוֹי עֵצִים הַנִּשְׁמָה מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה יֵשׁ שִׁינּוּיִים "מְעֶרֶב עַד בּוֹקֵר", שֶׁבְּזִמְנָה הָעֵלָם וְהֶסְתֵּר מִתְּעוֹרֵר יוֹתֵר הַמִּסִּירוֹת נִפְשׁ, וּבְזִמְנָה הָרַחֲבָה לֹא נִיכָר כָּל כַּךְ. וְלִכְן נֹאמֵר בְּפִסּוֹק "כְּתִית לְמָאוֹר" בְּהִמְשַׁךְ ל"וִיקָחוּ אֵלֶיךָ", כִּי נִכְלַל בְּזֶה גַּם דְּרַגַּת הַמָּאוֹר שִׂישְׂרָאֵל פּוֹעֵלִים ע"י עֲבוּדָתָם בְּכַתִּית בְּזִמְנָה שֶׁל הָרַחֲבָה.

"וְאֵתָה תְּצוּהָ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" פִּירוּשׁוֹ גַּם לְחֹבֵר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֵצָמָם, וּב' הָאוֹפְנִים דְּלְעֵיל הֵם גַּם ב' בְּחִינּוֹת בְּאֶחָדוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל: מִצַּד גִּילּוֹי עֵצִים הַנִּשְׁמָה מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה, מִתְּגַלֶּה אֶחָדוֹת יִשְׂרָאֵל ע"י שְׁעוֹשִׂים נִפְשָׁם עֵיקָר וְגוֹפָם טַפְלִי. אֵךְ ע"י עֲבוּדָת יִשְׂרָאֵל שְׁמֹגְלִים עֵצִים הַנִּשְׁמָה כְּמוֹ שֶׁהִיא מוֹשְׂרֶשֶׁת בְּעֵצָמוֹת, הָאֶחָדוֹת הִיא גַּם בְּעֵנִינִים הַקְּשׁוּרִים בְּגוֹף.

יב) וְהֵנָּה הַפִּירוּשׁ (בְּפִשְׁטוֹת) בּוֹאֵתָה תְּצוּהָ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיקָחוּ אֵלֶיךָ גו' הוּא שֶׁמֹּשֶׁה יְצוּהָ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁיקָחוּ אֵלֶיךָ גו'. וּמִזֶּה מוֹבֵן גַּם בְּפִנִּימִיּוֹת הָעֵנִינִים, דְּזֶה שֶׁמֹּשֶׁה מִצְוָה וּמִקְשָׁר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּאוֹפֵן שֶׁמִּמְשִׁיךְ לָהֶם נִתְיַנֵּת כַּח גַּם עַל וִיקָחוּ אֵלֶיךָ גו'. וְכְמוֹ"כ הוּא בְּנוֹגֵעַ לְמֹשֶׁה שֶׁבְּדוֹרְנוֹ, כ"ק מו"ח אֲדָמוֹר נְשִׂיא דוֹרְנוֹ, שֶׁעֲבוּדָתוֹ לְעוֹרֵר וְלְגַלּוֹת אֵת הָאִמּוּנָה שֶׁבְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁמִּצַּד עֵצִים הַנִּשְׁמָה הִיא בְּאוֹפֵן שֶׁאֵח"כ יַעֲבִדוּ עֲבוּדָתָם בְּכַח עֵצָמָם, וְעַד שֶׁיֵּהִיו נֵר תְּמִיד שֶׁאֵינן שִׁיךְ בּוֹ שִׁינּוּי גַּם מִצַּד כַּחוֹת הַגְּלוּיִים.

ועי"ז זוֹכִים בְּקִרּוֹב מִמֶּשׁ לְגֹאֲלָה הָאִמִּיתִית וְהַשְּׁלִימָה, שֶׁאֵז יְהִי גִילּוֹי אֱלֹקוֹת גַּם מִצַּד הַמִּטָּה. וְיֵהִי אֵז הַבֵּאתָ הַשְּׁמֵן וְהַדְּלָקָת הַנְּרוֹת (וִיקָחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן גו' לְהַעֲלוֹת נֵר תְּמִיד) גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, בְּגֹאֲלָה הָאִמִּיתִית וְהַשְּׁלִימָה ע"י מִשִּׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּקִרּוֹב מִמֶּשׁ.

יוצא לאור ע"י

